

Korleis bruke folkehelseundersøkinga i kommunalt oversiktsarbeid?

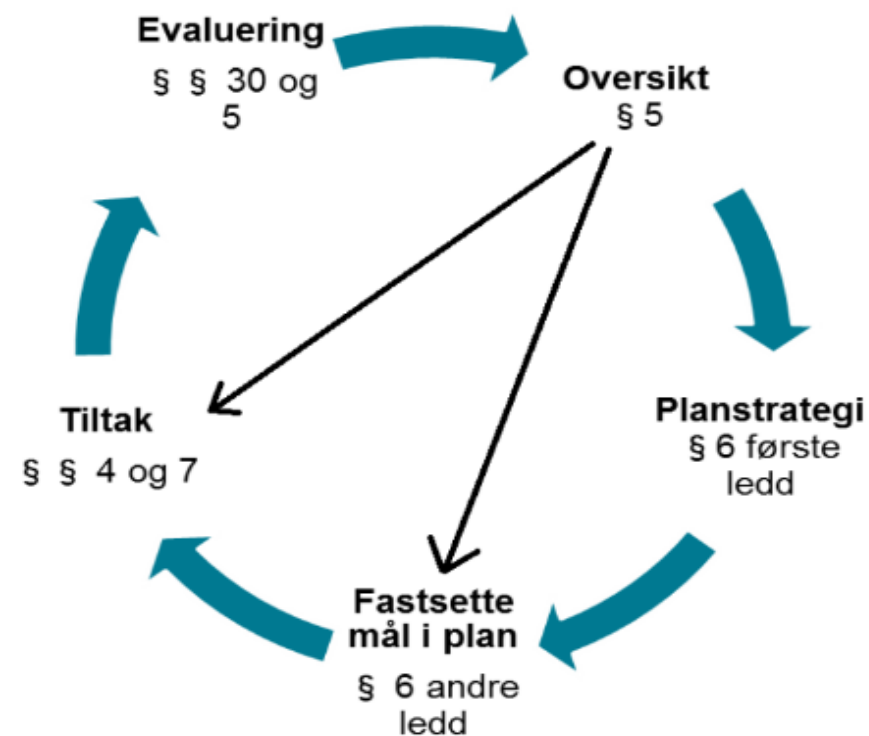
Webinar 27. mai 2021

Gro Anita Bårdseth

Høgskulen i Volda

Fylkeshelseundersøkingar inngår i det kommunale oversiktsarbeidet

- Fylkeshelseundersøkingar handlar om helsetilstanden i befolkninga i fylket og faktorar som påverkar folkehelsa
- Ifølgje folkehelselova skal kommunar ha oversikt over folkehelsa i kommunen, jf. § 4
- Fylkeshelseundersøkingar er ein del av dette oversiktsarbeidet, jf. folkehelselova § 5

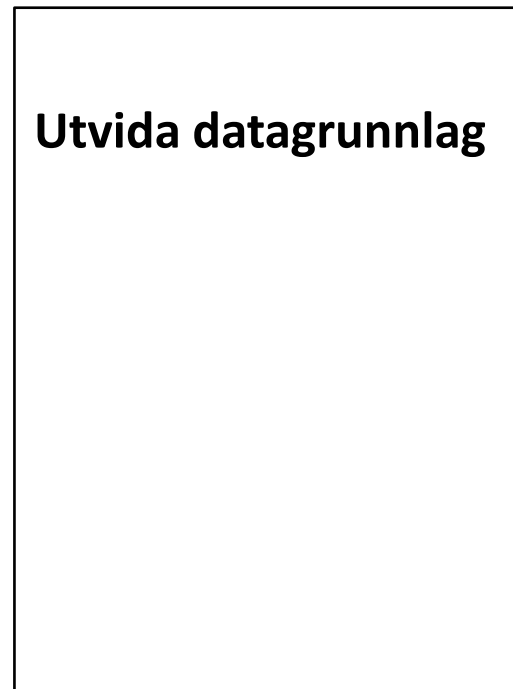
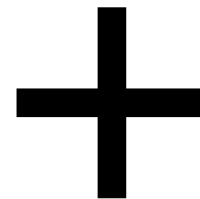
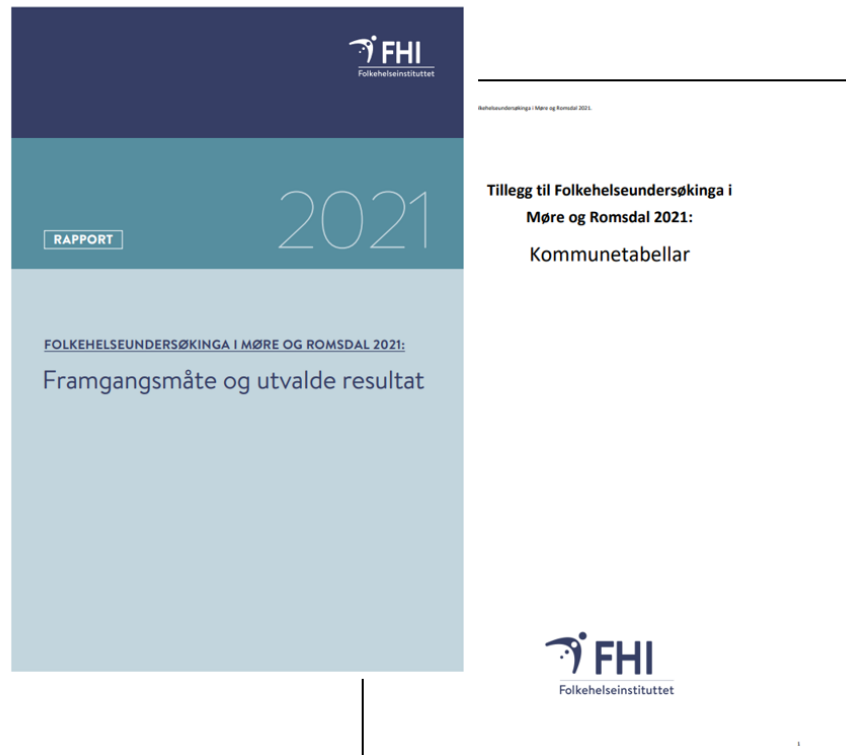

Kva blir det spurt om?

Spørsmåla handlar om helse, trivsel og andre forhold som har innverknad på folkehelsa:

- Oppvekst- og levekårsforhold: blant anna økonomiske vilkår og forhold som gjeld bustad, arbeid og utdanning, sosial støtte
- Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø: blant anna nærmiljø og støyplager
- Skader og ulykker
- Helserelatert åtferd: fysisk aktivitet, ernæring, bruk av tobakk og rusmiddel
- Helsetilstand: helse, tannhelse, sjukdom og psykiske plager
- Eigen del om livskvalitet (frå 2019)

Rapport og datagrunnlag

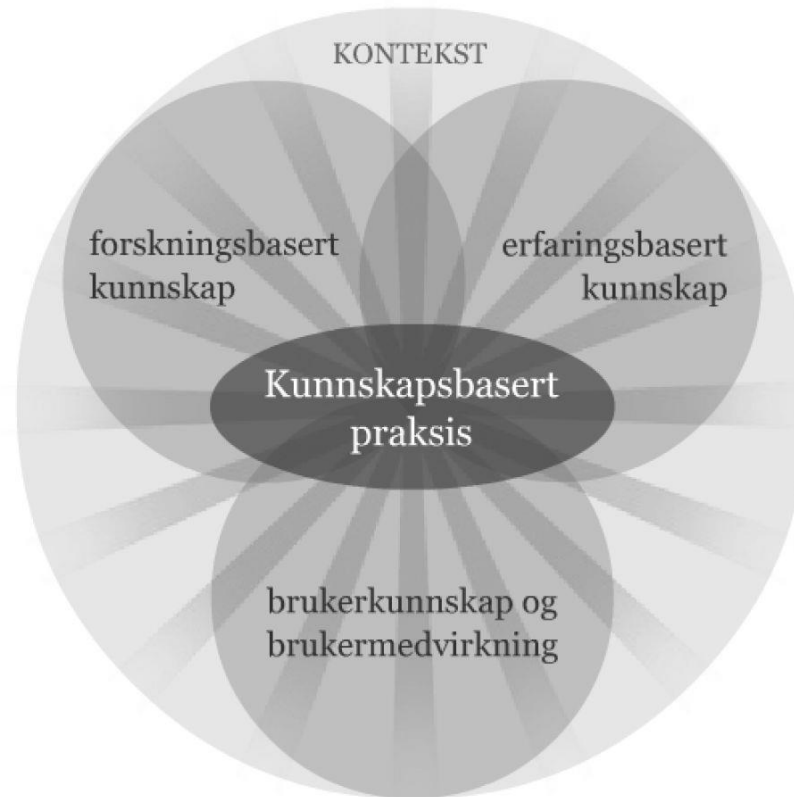
Resultata

Resultata skal delast med politikarar og tilsette i kommunar og fylkeskommune slik at **kunnskapen** kan nyttast i folkehelsearbeidet.

<https://www.fhi.no/div/helseundersokelser/fylkeshelseundersokelser/om-fhus/>

Kunnskapsbasert praksis

Frå data til kunnskap

Tabell 7 Data, informasjon, kunnskap og visdom

Handling / tiltak	Visdom	Visdom føreset vurderingar og bruk av skjøn: å forstå kvifor
Avgjerder	Kunnskap	Kunnskap er å vite korleis: å forstå samanhengar. Kunnskap er det som gjer det mogleg å transformere informasjon til handlingar
Samanstille	Informasjon	Informasjon: når ein kan svare på spørsmål som byrjar med spørjeord som kven, kva, når og kvar. Ein legg til kontekst, tolking og forståing – også basert på erfaringar og fagkunnskap
Analysere	Data	Data: viser til eigenskapar/kjenneteikn ved objekt, hendingar, nærmiljø. Data er det folk fortel, det ein observerer osv.
Organisere data		
Samle data		

Døme: Trivsel i nærmiljøet

Vedlegg til rapporten: Folkehelseundersøkelsen i Møre og Romsdal 2021.

Tabell 49: Volda (1577). Prosentdelar på tvers av kjønn, ujustert. N=900.

Variabel	Samla	Kvinner	Menn
Stor grad av trivsel i nærmiljøet (N=897)	73,7 (68,7-74,6)	72,0 (67,9-76,0)	74,4 (67,1-76,7)
Kulturbud - godt eller svært godt (N=885)	49,2 (45,9-52,5)	51,2 (46,6-55,7)	46,9 (42,1-51,7)
Idrettsbud - godt eller svært godt (N=885)	72,0 (69,1-75,0)	73,8 (69,7-77,8)	70,2 (65,8-74,6)
Bilskil, serveringssteder og andre servicetjenester - godt eller svært godt (N=891)	62,6 (58,3-65,8)	62,3 (57,9-66,7)	63,0 (58,4-67,6)
Offentleg transport - godt eller svært godt (N=833)	32,3 (29,2-35,3)	31,3 (26,9-35,6)	33,5 (28,8-38,2)
Natur- og friluftsliv - godt eller svært godt (N=895)	96,2 (95,0-97,5)	96,2 (94,4-97,9)	96,3 (94,4-98,1)
Konst- og kulturaktivitet - godt eller svært godt (N=880)	40,7 (37,5-44,0)	40,0 (35,6-44,5)	41,5 (36,7-46,2)
Deltaking i organisert aktivitet kvar veka (N=899)	25,8 (22,9-28,7)	25,3 (21,9-29,2)	26,4 (22,2-30,6)
Deltaking i annan aktivitet kvar veka (N=899)	45,7 (42,5-48,9)	45,6 (40,1-51,1)	45,3 (40,6-50,0)
Godt eller svært godt helse (N=899)	74,7 (71,9-77,6)	74,1 (70,1-78,1)	75,5 (71,4-79,6)
Godt eller svært godt samanheng (N=899)	74,3 (71,5-77,2)	77,0 (73,2-80,8)	71,4 (67,5-75,7)
Forme (BMI) (N=889)	17,3 (14,8-19,8)	15,3 (12,0-18,6)	19,5 (15,7-23,3)
Svangerskapsproblemer (N=899)	10,8 (8,8-12,8)	12,3 (9,3-15,3)	9,1 (6,4-11,8)
Høg skole eller høgare (N=895)	42,1 (38,9-45,4)	46,3 (41,8-50,8)	37,9 (32,4-43,3)
Mindre enn 30 minutt moderat fysisk aktivitet 4-7 dagar i veka (N=895)	31,3 (28,3-34,4)	34,8 (30,4-39,3)	27,5 (23,3-31,8)
Sikkerhalding i trafikk (N=899)	28,8 (25,9-31,8)	22,7 (18,9-26,5)	35,6 (31,0-40,1)
Frisk eller nær dagleg eller oftare (N=898)	35,1 (32,0-38,2)	42,3 (37,9-46,8)	27,1 (22,9-31,3)
Gravide, stappe eller oftare (N=898)	43,6 (40,4-46,8)	52,4 (48,4-57,4)	33,5 (29,0-38,0)
Frisk 2-3 gonger i veka eller oftare (N=900)	59,7 (56,5-62,9)	60,0 (55,5-64,5)	59,1 (54,7-63,5)
Dagleg smøking (N=897)	5,6 (4,3-7,0)	6,0 (4,5-7,5)	4,2 (2,8-5,6)
Dagleg røyking (N=895)	12,5 (10,3-14,7)	7,5 (5,1-9,8)	18,0 (14,4-21,7)
Drinka alkohol 2 gonger i veka eller oftare (N=895)	18,7 (16,1-21,2)	15,9 (12,6-19,2)	21,8 (17,9-25,7)
Eitendårlig høg alkoholfordbruk (N=898)	14,0 (11,8-16,3)	8,7 (6,1-11,2)	20,0 (16,2-23,8)
Utsatt for skade (helseprosser) siste 12 månader (N=899)	15,1 (13,8-17,5)	14,2 (11,0-17,3)	16,2 (12,7-19,7)
Plagg av stoff frå vaskeri heime (N=898)	7,0 (5,8-8,2)	7,0 (4,9-9,3)	7,0 (4,6-9,4)
Plagg av anna stoff heime (N=899)	1,5 (1,2-1,8)	1,6 (1,3-1,9)	1,3 (1,0-1,6)
Saman med gode venner kvar veka eller oftare (N=898)	50,7 (47,5-53,9)	51,4 (47,5-56,3)	49,8 (44,5-54,9)
Prosentdel med økonomiske vanskar (N=811)	55,4 (52,9-57,9)	17,8 (14,4-21,4)	12,8 (9,5-16,1)
Mær enn 2 år sidan du var hos lege (N=898)	10,9 (9,9-11,9)	9,1 (6,5-11,7)	12,9 (9,7-16,1)
I stor grad påverka gramma helseproblemer (N=898)	9,5 (7,5-11,4)	11,3 (8,4-14,1)	7,5 (5,0-10,0)
Stor grad av funksjonsnedsetjing gramma skade (N=897)	4,1 (2,8-5,4)	3,6 (1,9-5,3)	4,7 (2,7-6,7)
Regjeringstjenestemann i omsorgstjeneste (N=897)	18,4 (16,8-20,0)	22,1 (18,9-25,8)	14,4 (12,0-16,8)
Næringsmiddel, siste 28 dagar (N=899)	41,5 (38,3-44,7)	45,1 (40,4-49,6)	37,5 (32,8-42,1)
Konjunktur, siste 28 dagar (N=899)	36,1 (33,7-38,5)	44,3 (40,0-48,6)	28,4 (24,1-32,7)
IKES 5-7 (N=899)	12,2 (10,3-14,4)	13,4 (10,3-16,3)	11,0 (8,0-13,9)

For få antal personar i cellene er indikert med (-)

Kva seier resultata noko om, og kva ikkje?

Seier noko om:

- Prosentandel som rapporterer om trivsel
- Tendens til auke i utdanningsnivå og trivsel
- Stor grad av trivsel aukar jamt med aukande alder blant både kvinner og menn

Seier ikkje noko om:

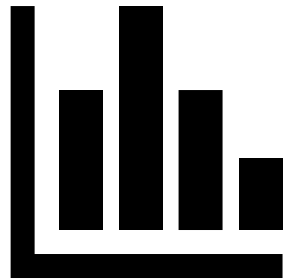
- Kvifor innbyggjarar trivast/mistrivast?
- Kva må endrast for at innbyggjarar skal trivast?

Breidde vr.
djupne

Kvantitativt orientert	Kvalitativt orientert
Breidde (samlar lite opplysingar om mange)	Djupne (samlar mykje opplysingar om få)
Det gjennomsnittlege (får fram det som er felles, det representative)	Det særeigne (får fram det spesielle men også det som avvik frå det gjennomsnittlege)

Halvorsen, Knut, 2008. *Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitskaplig metode*. Oslo

Alt kan ikkje teljast – noko må forteljast

Derfor:

Still spørsmål til resultatata

– kva seier dei noko om, og kva ikkje?

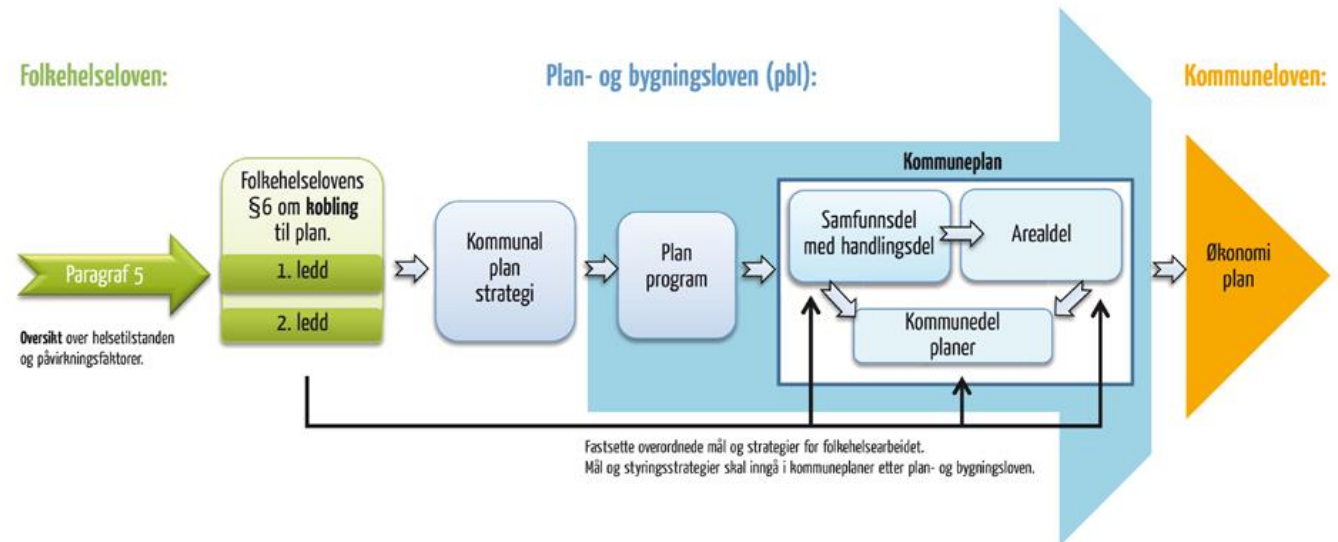
Samle og kombiner

kunnskapsperspektiv – systematisk

Systematiser og analyser

data/informasjon og sjå dei i
samanheng

Folkehelseundersøkinga må ein sjå i samanheng med kommunen si planlegging

Lykke til med bruk av
folkehelseundersøkinga!
